

CRÒNICA

Efemèrides granollerines

17 gener de 1875

A les nou del vespre d'aquest dia, i després d'haver-se celebrat la tradicional passada de Sant Antoni, entren per sorpresa a la vila tres mil carlins, manats per en Tristany, avalotant, trencant tots els vidres de portes i balcons, destruint els restes de fortificació que hi havia i robant i assassinant a varis veïns i emportant-se'n d'altres en penyora, per a exigir forta contribució de guerra. Invadeixen la Casa de la Vila i la saquegen, cremant importants documents de l'arxiu municipal i els llibres del Registre civil.

Després d'una lluita fortíssima, que durà tota la nit, l'endemà dematí surten, carretera de Vich enllà, carregats de tots els objectes robats i emportant-se'n en penyora a trenta cinc veïns, entre ells a dues senyores i a l'alcalde, don Pere Maspons; el tercer finent d'alcalde, don Josep Cadefau, i els regidors senyors Esteve Rodoreda, Miquel Alomar i Agustí Mayol, els quals quedaren lliures després d'haver aportat per ells, la població, la quantitat de trenta cinc mil duros en or per a aconseguir llur rescat.

Dita quantitat, així com l'import de moltes de les joies i prendes que es rescataren i que havien adquirit a baix preu varis veïns de Centelles i Aiguafreda, es reuniren per subscripció pública, oberta en el Govern Civil de la província i pel mitjà d'un emprèstit reïntegrable que feu l'Ajuntament, al qual contribuïren totes les classes socials de la població.

Com a detalls curiosos de l'esforç realitzat per a cobrir la contribució per al rescat dels presoners, cal esmentar la rapidesa amb que fou cobert l'emprèstit (en un sol dia); els avenços de diners que feren varis veïns de Ripoll i Sant Quirse de Besora, i la quantitat de 500 duros aportada per «Un subscriptor del «Diario de Barcelona»».

Per fi, després de passat l'estupor que produí en totes les classes socials de la

Purgeno PLANAS

GALETA PURGANT IDEAL

El millor PURGANT per a nens i adultes

FÀBRICA I DIPÓSIT

Manso, 39 : Farmàcia : Barcelona

De venda a totes les bones Farmàcies i Drogueries

Vila la feta dels carlins, en el mes de setembre d'aquest any s'organitza una lleva de 400 homes per a la defensa de la població, nomenant-se una Junta auxiliadora del Comandant militar, que ho era don Julià Santolaya i de la qual formaven part els senyors don Francisco de P. Montañà, don Ramón Vendrell, don Sadurn Ramis i don Esteve Vilageliu. Més tard, s'acordà també fortificar els punts estratègics de la vila, per qual fortificació l'Estat consignà la quantitat de 15,000 pessetes.

Recorda tan trista diada, la piràmide dedicada als màrtirs aixecada en el mig del Cementiri vell i que fou costejada per l'Ajuntament, en l'any 1889.

Notes i comentaris

Mal dia, el dimecres d'aquesta setmana.

El matí, la mort traidora feu presa sobtadament a una joveneta, mentre s'habillava per a anar-se'n a Barcelona, canviant la ruta del petit viatge que projectava innocentment, per l'etern viatjar en l'inconegut, i deixant corpesos i desolats a uns pares i germans.

A la tarda, mentre la trista comitiva d'un enterrament desfilava pels nostres carrers, cau un dels concurrents al pietós acte, i en recollir-lo de terra els seus amics amb quins anava conversant, aliè al perill que l'enrondeva, passà la mort per davant d'ells com una visió fatídica.

I, una camilla entrava moribond a l'espòs i al pare en sa casa, de la qual n'havia sortit feia poc sà i bo i amb capacitat per a lluitar llargament en aquesta vida, que és una eterna i indesxifrable incògnita.

♦♦♦

A *La Vanguardia*, i en una de les cròniques que des de Madrid, publica un tan excel·lent periodista com és en Santiago Vinardeu, es comenta una vegada més l'hegemonia que en diferents aspectes de la vida artística, política i social, exerceix Catalunya a la capital d'Espanya.

I comptin els nostres llegidors amb quin plaer hi hem llegit aquesta al·lusió a l'Uyà, el bohemí empedernit a qui, anys a venir, en les nostres pobres conversacions de cafè, li atribuirem la paternitat de les coses més extraordinàries!

Los catalanes de Madrid tenemos, de unos años a esta parte, la satisfacción de ver triunfar en todos los escenarios—desde la escena parlamentaria a la del último «music-hall»—a innumerables paisanos nuestros.

Muchos no se dan cuenta del fenómeno a que me refiero. Pero los hechos me guardarán de mentir.

—¿Quién?... ¿Ese cómico tan aplaudido?... Es catalán. No lo dude usted.

Y entre las cancionistas, no digamos. Las más aplaudidas han nacido en Cataluña. Eso que dicen de la «sal», debe referirse a la del mar Mediterráneo.

¿Qué me dirían ustedes si yo afirmase, ahora,

ANISSATS : ALCOHOLS : LICORS : AIXEROPS

**ANÍS
BAGES**

S. A. Bages-Manresa

Sucursals a Madrid, Jaca
Sant Vicenç de Castellet
Sabadell i Vich

**Vermouth
Rossini**

Representant a Granollers

Prim 107, : MARIO MASÓ : Teléf. 157